

Изази недељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

БЕЧ, 29 децембра. — „Fremdenblatt“ дознаје, да је српска влада захвалила ћесарскоме министру иностраних дјела ради пријатељског посредовања у погодби о соли са англо-аустр. банком.

Данас на подне била је конференција чешко-њемачка у предсједништву министарства. У име Нијемаца подновио је Пленер жеље њемачких одбора, о којима се отворила општа расправа. Кнез Лобковић изјавио је у име своје странке, да ће се странка у идућој сједници изјаснити на сваку тачку њемачких захтјева и саопштите од своје стране оне тачке које мисли да ваља расправити у корист чешке народности. Конференција је престала на тај поступак. Сјутра друга сједница.

„Politische Correspondenz“ јављају из Цариграда, да су представници Њемачке, Аустрије, Инглеске и Италије учинили Порти пријатељске примједбе, што је суд пресудио да Муса није крив, што је врло неугодно. Русија и Француска исто тако мисле. „Kölnische Zeitung“ јавља да је Султан заповједио да се Муси поново суди.

БРИСЕЛ, 24 дец. — Краља је пожар у Лакену много потресао, не смије из камаре.

РИМ, 24 дец. — На путу од Зејле у Харар посејкли су Сомали два француска мисионара.

БЕРЛИН, 24 дец. — Удова царица Аугуста разбољела се од инфлуенце.

БИОГРАД, 25 дец. — Изјављује се, да је мишљење опозиционог листа „Српске Независности“, као да су Србија и Црна Гора пријетиле оружјем у случају новог напада на Дечане, сасвим неосновано. Приликом пређашњег напада истражено се само од Порте да заштити намастир. Овдје се не зна, јели Нелидов учествовао у тој ствари.

ПАРИЗ, 25 д. ц. — Јучер је умрло 427 свега. (Обично умирање пешито преко двијеста.) Инфлуенца не-

престано бјесни по многим мјестима у провинцији.

МАДРИД, 25 дец. — Краљ је престано слаб, има грозницу. Министарство ће се саставити, по прилици.

ПАРИЗ, 26 дец. — Предсједник Републике Г. Карно оздравио је и наставаља примљава.

БЕРЛИН, 26 дец. — Сјутра је, по обичају, ручак у Цара и Царице у почаст вел. посланицима. Пориче се да има несугласице између Бисмарка и министра Херфурта.

ЛОНДОН, 26 дец. — Управа друштва англо-афричког објављује депешу о прекршајима Португалаца у земљи Њаси, гдје су нагрдили инглеску заставу. Вечерњи листови ишту задовољење од Португалије. По Рајтеру, ни инглеској ни португалској влади није то потврђено. Мисли се да се тај глас тиче старијих задјевица.

ДУБЛИН, 26 дец. — Општинско вијеће одбило великом вишином приједлог да се Краљица позове на отварање овдашњег музеја. Народности чланови изјавише, кад би на то пристали, да би се могло мислити да се они стављају под заклон владе коју мрзе.

БЕРЛИН, 26 дец. — Болест удове Царице Аугусте иде на горе, снага опада брзо. Гласови о слабости Бисмарковој измишљени су. Бисмарк је сасвим здрав.

ЛОНДОН, 26 дец. — „Тајмс“ јавља да је у Лисабон стигла новата Солзберијева која пријети прекидом дипломатских односа, па још и вишим, ако Португалија не обрече задовољење, без одлагања и шеврдања, за понашање Српске Пинтоса у Африци. Министарски савјет португалски овластио је, веле, Гомеса да одмах одговори на то.

БРИСЕЛ, 26 дец. — „Théâtre de la bourse“ изгорно је стубомом. Огањ је букнуо на два часа у јутру, у дворани макина. Нико није погинуо.

БЕРЛИН, 27 дец. — Удова Царица Аугуста данас је умрла

сад у јеку мушке снаге, а једнако је у милости вишиној.

И ми се са г. С. Матавуљем томе надамо, да ће се ова збирка временом попуњити, јер које ноће пажљиво пратио pjesнички рад Књаза Николе, тај се на први поглед увјерити може, да је многа позната pjesма из ове збирке изостала. Тако и пр. не видимо свих оних pjesама Књаза Николе, које су штампане у „Орлићу“ календару, што га је Ј. Сундечић г. 1866. на Цетињу почео издавати, и који је тамо кроз неколико година излазио.

Ми вјерујемо, да је многа pjesма Књаза Николе за навјек пропала. Књаз Никола није од оних ситничарских pjesника, од оних педантних књижевника, који над сваки својим и најмањим произволом брижљиво лебди и труди се да га од смрти сачува. Књаз Никола не pjesва ради имена свога, не pjesва из тежње за бесамртношћу. У њега је pjesма нуђни излив тренутног осјећаја. Он pjesва, да му одлане дупи, и кад је pjesму испjesао, он је своју душевну потребу задовољио; — шта ће после с његовом pjesмом бити, за даље се не брине. Може бити да спољашње рухо, да облик pjesме Књаз-Николине строгог критичара неће увијек задовољити, — али је pjesма Књазу Николи запета душевна олакшица, што је свакојако најјаснији знак Књаза Николине pjesничке природе. И ко не познаје Књаза Николу из ближе, мора му унасти у очи она непростана тежња у Књаза, да сваки свој осјећај оће pjesмом да изрази. Но кога познаје, и ко знаде, како ничу Књажеве pjesме, — томе је све то још јасније.

Често у најозбиљнијем тренутку, у раду око државних послова, у разговору са својим савјетницима, домаћи му се ка-

ЦАРИГРАД, 27 дец. — Руска окружница против бугарског зајма прдата је Порти уочи нове године (Јануарске).

ПЕТРОГРАД, 27 дец. — Царска влада ријешила је да гради нову жељезницу између Житомира и Бердичевог, која се мора почети на прољеће.

ПАРИЗ, 27 дец. — Пориче се глас, као да је Русија научила у Француској 150.000 пушака репетирака.

БУДАНЕШТА, 28 дец. — Владилни лист „Nemzet“ вели да ни једна влада није одговорила на усмјене примједбе руских представника против бугарског зајма.

ПЕТРОГРАД, 28 дец. — Чувени астроном Струве, управник главног николајевског обсерваторија, макут је с тог мјеста, по својој жељи.

БЕЧ, 28 дец. — „Polit. Correspondenz“ има писмо из Петрограда, у ком изјављује задовољство, што се постигао споразум о попуњењу владичанскијех столица католичких у Пољској. Сад је на католичком духовенству да заступа пут новијем заплетима који би се појавили паше тада, кад оно покушало да свој утилив прошири и на политичко поље.

ЛОНДОН, 28 дец. — Пронеси се глас, да је Порта склона, под притиском Инглеске, преимачила указ о помиловању да буде Крићанима угоднији.

ЦАРИГРАД, 28 дец. — Овдашњи сенат бугарски Вучковић изјавио је Порти у име своје владе, да она није наумила присвојити жељезничку пругу Белова — Мустафа-паша, која је дна Христових жељезница. Порта се задовољила том изјавом и та је размирица измирена, те Шакир-паша, који је требао поћи у Сриједац као особити комисар, пеће кретати. Министарска криза, која се била појавила због несугласица између великог везира и министра финансије, изравната је, измирили су се.

БЕЧ, 29 дец. — „Polit. Correspondenz“

кав осјећај срца, и Књаз зграби карту и оловку, те у тренутку напише pjesму. Кавка му хартија прије до руке зопре, он се са онаком послужу. А кад је с pjesмом готов, прочита је околина, ила је коме од њих даде и покљони, — за живот ње не брине се он даље. Што је Књажевих епитих pjesама до сада које где штампано, то је већином од стране његове околине скоро на силу отето, и тако од заборава сачувано.

И његова позната pjesма „Онамо онамо! . . .“ која се данас на све стране тако радо pjesва, поста а је у једноме тренутку. И чим је постала, већ јој је и коса смрти за вратом била, да је нестане. Једном ерешном случају има се захвалити, што је остала у животу. Причао ми је о томе баш очевидца војвода и чувени јунак Марко Миљанов.

„Био сам баш у разговору са покојним војводом Мирком (Оцем Књажевим).“ Тако је говорио Марко Миљанов. „Био је тун и Господар Ни једанпут уклони се Господар на страну, и сједе на један сто, те поче на једној сасвим обичној дебелој хартији нешто писати. Док длан о длан био је готов. „Што ти радиш?“ запита га војвода Мирко. „Ништа! Написао сам једну pjesму“, одговори Господар, који је у тај мах мало поруменио, згужба хартију и хтједе је уништити. Но војвода Мирко не даде, већ узе и прочита pjesму, која се њему и мени допаде. А ја онда узе pjesму себи и задесну је за појас“. Тако је pjesма: „Онамо онамо! . . .“ сачувана од пропаста, да нас још дуго забавља и раздрагава.

Тако су случајно и у тренутку ницале Књажеве pjesме, — али су тако и прона-
даде.

Претплата плаћа се у пласним племима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње. Плаћа се и картох упућеном на пошту у Ботор. Дошле писма се уредиштити. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За пење и на дуго вријеме мање.

доноси писмо из Капеје, у ком се пориче да Шакир-паша подлази са Крите; његов задатак још није свршен. Наредено је двору 18 дана короте за царском Аугустом. Ону је дошао из Петроград, Јонин из Париза.

БЕРЛИН, 29 дец. — Цар је наредно војени шест недеља короте. Надвојвода Франц Фердинанд представљаће Ћесара при погребу цар. Аугусте. — Нови избори за рајхстаг одређени су на 20 фебруара.

ЛОНДОН, 29 дец. — „Рајтер“ дознаје, да је одговор на пошљедњу депешу Солзберијеву јутрос послат из Лисабона и да ће се још вечера пре дати Солзберију. У Лисабону се надају да ће се Инглеска задовољити тим одговором.

БЕЧ, 29 дец. — Добро обавијештени људи увјеравају, да је сасвим неоснован глас „Темпс“—а, као да је рускијем представницима наређено да вел. државама учине примједбе о припуштању бугарског зајма на бечку и пештанску борбу. Представници руски у својим примједбама против бугарског зајма нијесу спомињали припуштања на борбу бечку и пештанску.

МАДРИД, 29 дец. — Краљу је свако вече горе, те то задаје бригу. Данас је седми дан у грозници. Тога ради као да су одложени преговори о министарској кризи, јер владарка мисли само о своме сину.

БЕЧ, 30 дец. — Расправе у измирену чешко-њемачком продужују се сад о судовима.

ЛОНДОН, 30 дец. — Влада португалска, према искаују инглеском, пристаје да уклони војску са спорног земљишта. Влада инглеска сматра одговор португалске владе као довољан, да се спор може пријатељским путем ријешити.

РИМ, 30 дец. — Нијо истина да Русија пеће да зна за уговор етиопски. Русија га је узела на знање потом од 12 дец., по је само учинила неколико формалних, не начелних примјетаба.

Тек сада ево прве, али врло непотпуне збирке предана. У овој су књижици 33 pjesме на брају. Међу њима је и „Онамо, онамо! . . .“ Ту је и једна бајала: „Кенидба бега Љубовића“, еписана по народном казивању, ту су и познати патиси на дарованим „Балканским Царицама“. А на крају свију pjesама су нека објашњења на пет страна.

Квија је штампана на лијеној финој хартији као и сва друга дјела Књаза Николе. Осим тога је још ова квија украшена ликом покојнога војводе Мирка, коме је у спомен Књаз и pjesму испjesао и у овој збирци на првом је мјесту штампано. Ова pjesма „Спомени својега оца“, најновија је pjesма у овој збирци, јер је еписана нарочито за ову квију као посвета.

Књаз Никола, кад говори о своме оцу, он је пун њежности и пијетета.

Кад сам се прошетос с њиме у Бечу састао, читао ми је одломке из свога најновијег дјела, па ми се уједино и жално, како му недостаје времена, да pjesва и да пише, јер му силни државни послови не допуштају, а то му је најмилија забава. Осуђивао је оне даровите људе, којима је бог дао и дара и времена, па их не употребују доста на корист српске књижевности. „А ја би“ — рече — „непрестано pjesвао. Ох! док ми је покојни отац био жив, живио сам без бриге. Државне послове радио је он, а ја сам pjesвао, ловио, проходио Црну Гору унакрет, не бринући се, гдје ћу омикнути, а гдје осванути. А данас сам вам у великом, врло великом послу, и у големој бризи. Па опет кад уључам времена, а ја pjesвам, јер ми је то најмилија забава, то ми је моја душевна потреба.“

Тако Књаз Никола воли pjesничтво.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

Овај листак написао је пок. Миса Димитријевић пред своју невидовну смрт, и штампано у 145-ом броју свога „Браника“, те га и ми доносимо, као лабудову pjesму једне лијепе и племените душе, pjesму о pjesмама:

ПЈЕСМЕ КЊАЗА НИКОЛЕ.

(„Пjesме Књаза Николе. Скупно Симо Матавуљ. На Цетињу у државној штампарији 1889. Маха 8—на, стр. 96.)

Ово је наслов једној новој квији, у којој је, као што нам исти каже, српски књижевник Симо Матавуљ прикупио епне pjesме црногорскога Књаза Николе.

Ово су онајвине познате pjesме, јер су већином штампане по разним листовима, као што прибирач њихов вели: у „Јавору“, „Зори“, „Словинцу“, „Стражилову“, „Зети“ и др.

„Али у овој квији“, — вели Симо Матавуљ — „нијесу скупљене све Књажеве pjesме; није их овдје — по свој прилици — ни половина, јер их је много пропало у рукопису. Неколицина људи у околини Господаревој сјећају се понешто и садржине тих pjesама, али се не нађе ни један, који би умιο казати на изуст гдјекоју, јер оне бјеху подавно еписане. Многе је сам pjesник уништио. Многе пак нијесу пропале, но су сачуване у рукопису, него . . . него није у мојој власти да их објелоданим. — Надиј мо се, да ће и тиме доћи вријеме, или ако не то, да ће нам сам pjesник накнадити губитак. Та он је

МАДРИД, 30 дец. — Љекари су сложни да болага Краља ваља боље хранити. Сагаста је сву ноћ био уз Краља. Боникју је сад лакше, нема грознице. Булетин, од 11 часова пред подне: Нема промјене, но љекари мисле да стање није очајно. На 1 час по подне: Краљ се неколико часова одморио.

БЕРЛИН, 30 дец. — Како је Кнез Бисмарк био наурио да буде при укупу Царице Аугусте, Цар је заповједио Бисмарку да не дође на укуп, ради штедње свога здравља. — Цар је забранио „Kreutz Zeitung“ за све царске дворове, јер су злоупотребили његово име при изборима.

ПАЗИЗ, 30 дец. — Жервил и Реак питаће Тирарда, да ли ће Карно путовати у Брисел и зашто.

БЕЧ, 30 дец. — „Polit. Corresp.“ јавља, да је Тесар даровао „гвоздену круну“ I степена председнику румунске владе Ману.

ПЕТРОГРАД, 31 дец. — Говорећи о протесту Русије против бугарског зајма, „Journal de St. Petersburg“ изјављује, да се царска влада задовољила објавити своје гледиште према чину једне владе која није призната но се, у најбољем случају, само трпи. Но бугарској влади, ни на ум не нада да се према том положају склања, но је заложила жељезнице бугарске и румелијске, које се могу и узаконити те би се тим осјетно оштетила застава (шпотака) на коју Русија, према берлинском уговору и потоњим погодбама, има најпрече право.

„Сјеверна телеграфска агенција“ јавља: За год. 1890 имаће руска царевина прихода 889 милијона, а расхода 887 милијона рубаља. Тај буџет углављен је по заповједи Царевој, без умножења дација и без вишег намета на народ. Наредујући тако и састаравши се за потребе народа, Цар показује непоколебљиву одлуку непрестаног старања око одржања мира, часног по Русију, да би се, под законом тога мира, Царевини смјерови о умножењу производне снаге и благостања народног могли извршити без препреке.

МАДРИД, 31 дец. — Пошљедњи булетин, на 1 час по подне: Краљ је миран, хоће да се заноси. Све јачи знаци изнемоглости. Грознице нема, влада слабост.

клетна назлобразица, поманитала, те нам јавља нечувена страшила, немогућа грдила и бруке? Или је можда Арса Пајевин, наш лијени, наш добри Арса од многе работе и тешке бригае за своје и туђе послове, да није он пао у занос и бувило, те му се привиђају страхове црне и крваве, вражде прилике са дна паклена, каквијех но најразигранија машта здравога мозга не може ни замислити? Станите мало, причекајмо. Ако је истина, то ће се одмах рапчнути на све стране. Такве саблазни још није било. Још нијесмо чули, да је гдјегаћ новинар новинара, уредник уредника мучки убио. Мучно би се томе нашло примјера и у врлатојној Америци. Па имамо ми нашег „вјерног“ извјештача у Бечу, наш „К. К. Telegraphen-Correspondenz-Bureau“ Он ће нам знаго јавити истину, јер тај се не заноси ни за каквијем жељама ни тежњама, без оних те се осјенују у његову сусједству, на борси: а ми му за сваки глас понитено плаћамо 2 фиорина аустријске вриједности. Причекајмо стрпимо се, стегнимо срце.

Једва, на бадње вече, ево два пуна листа. Има ли што из Новог Сада? Ни ријечи. Њеке беспослице и доколице, као што видите горе, а на пошљедак: Тамо негдје, за божјих лећих, у „жаркој Африци“, погинула два мисионара од њеких дивљака. Ма, јадан не био, зар нема мисионара у сред Јевропе, на зар нема у сред Јевропе и дивљака? На што тражити у Африци што ти се под носом збива? Па ето нам јавља жица вапа жлица, да у сред Јевропе, у вашој држави, у веселој „Хунгарији, изван које нема живота“, у некадањој питомој Војводини, погибе невидовном смрћу један мисионар.

Да, мисионар, вапетину мисионар, прави мисионар. Мисионар, одан душом и срцем свом светом позиву, учешћу и обавјештавајући народ коме се бјеше посветио, крчећи живу њиву народну од старог коријења за које запњаше рало просвјете и науке, и пливјећи га непрестано од корова и бујике препесене из туђих балана, Провиједо је оно што вјерује и за што је навијек био готов жртвовати и свој живот, положити своју душу. А бјеше га Бог створио да присваја душе. Којих други не могаху обратити силом вјешто сложене ријечи, он им шћаше добијати и присвајати срца благим осмијехом и разборитим, неоодољивим погледом великих, свијетлих очију својих, из којих се преливаше сва доброта и безазленост душе му и дубока му љубав према свом позиву.

Но тај позив бјеше мучан, муч-

нији но у најгрђој дивини црне Африке. Мораше се борити не само с онима од којих заклапање своје стадо, но у саму његову пленену паћоше се дивљаци који му иђаху о глави. Вођа тих дивљака преруши се и сам у мисовнара, научи се писму и проповиједају, научи се слагати мисли чојства, поштења и брства и у стихове, те се стаде надметати са нашим добрим проповједником, дако би му пригодно стадо. И стадо се збуни. Необавијештени паћоше за прерушеним дивљацима, а вјерни остадоше при своме проповједнику.

Наљути се помисионарени дивљак, и: —

„Миша Димитријевић погинуо. Убио га мучки Јапа Томић —“

Није могуће! Онај добри, онај врли Миша Димитријевић, власник и главни сарадник „Браника“, њекада доглавник и пријатељ Милетићу, и при памети и при сметености његовој, па он исти да погине од мучког убице, а тај мучки убица да се зове Јапа Томић, прејемник и — тешко њему — зет истог тога Милетића, уредника „Заставе“, писаца „народног пријатеља“ и пјесник — ками пјесник! — „Јапанских пјесама I и II-ог кола“! Може ли бити, за Бога? Па како бјеше?

Ево друге депеше Арсине:

„Ударац бјеше мучки, дугим пожем, с десне стране на лијеву, до срца. Погреб данас по подне. Положих ваш вијенац. — — —“

Дугим пожем — мучки! Као и сваки други дивљак.

Иза тога ни гласа. Сјутра долазе новине, брзо ће доћи и — „Браник“; а „Заставе“, сад вапетину „крваве“ нијесмо никад ни примали.

ИЗ НОВИНА.

ЗЛИКОВАЧКО ДЈЕЛО У НОВОМ САДУ.

Са данашњом поштом (петак 29 дец.) дошли су нам ови извјештаји страних листова: Маџарски лист „Pesti Naplo“ прича:

Јапа Томић постао је њекад уредник „Заставе“ узевши за жену Милицу, шћер Милетићеву. Иза Милетићеве срти (Милетић је још жив, но ками је жив, кад је мозгом тако оболио да се скоро може рећи да је умрљо. Ур.) подијели се његова странка, а умјеренији, на челу им Полит и Димитријевић, основаше прије 5-6 година у Новом Саду „Браник“, око кога се послједи српска пателогениција прикупила. То је проузроковало опадање „Заставе“ коју све више науштаху, а уредник јој љуто нападеше на „Браника.“ Приликом једне такве расправе изјао Димитријевић, да Томић није дошао поштемим путем до „Заставе“, у њега је њеко писмо што га

је писала Милица Милетићева као дјевојка и које срамоти и Томића и његову жену. „Да се ствар рапчисти“, пошље Томић два своја друга да позову Димитријевића на витешко задовољење. Дјевери др. Милан Вожекови и Живко Булетин оду к Димитријевићу и зашиту задовољење. Димитријевић назначи као своје дјевере дра Младена Јојкића и Николу Јоксимовића, уредника „Браника“. Дјевери се састану но се не могаше сложити, да ли Димитријевић ваља да се бије са Томићем или не. Дјевери Димитријевићеви нијесу пристали на двобој и објавише у 150 бр. „Браника“ од 31 децембра о.г., да Димитријевић није дужан дати задовољења Томићу. У истом броју изјавио је и Миша Димитријевић, да он чојеку какав је Томић, који је тим путем дошао до уредништва „Заставе“, неће дати задовољења и да га презире. (Ми смо тај број „Браника“ примили при закључку листа. Донијећемо изјаве у идућем нашем листу. Ур.) При таком стању ствари учини Томић оно на што нико није мислио: нападне Димитријевића на жељезничкој станици и прободе га. Иза једне уре издахне Миша Димитријевић.

Глас о убиству страшно је узбунио нас Нови Сад, гдје је Димитријевић заузимао виђено мјесто и уживао опште уважење и поштовање. — Миша Димитријевић родио се 1846 год. у Новом Саду. Правне науке свршио је у Пешти као Текелијин питомца. По свршеним наукама био је у Новом Саду од 1869 до 1871 подбијежник, за тим сенатор у магистрату. Кад се Милетић поболио, уређивао је „Заставу“. За тим оснује „Браник“ и бјеше му до смрти власник. Живо је учествовао у српским цркв. нар. саборима 1879, 1880, 1881 и 1885. Био је и нар. посланик на угарском земаљском сабору (1884—1887) као представник тителског среза, иза Милетића. У српским листовима било је много његових радова и бјеше признати српски критичар. До год. 1881 био је потпредседник „Матице Српске“ и бјеше до смрти као најважнији вођ тога друштва. Несретну жртву онакује млада удовица.

Ми те мршаве наговјештаје о животу нашег врлог покојника доносимо за сад, јер толико ће пријећи по прилици у све јевропске листове. А тек нам дође „Браник“, тако невидовно обудовно, попунићемо те, у осталом доста тачне податке.

„Пескер Лојду“ пишу из Новог Сада о „страшном дјелу“ ово:

„Димитријевић таман бјеше наурио да са женом и синчићем (то бјеше сестрић гђе Ане Димитријевићке. Покојни Миша није оставио порода. Ур.) крене у Сенту (у тазбину) са брзим возом у 11 часова, кад га Томић, који га је вријебао на перону, мучки прободе ножем, који је за тај посао био купио. Димитријевић је посрнуо неколико корака, паде на тло и, поред све љекарске помоћи која му се одмах дала, издахне за 15 минута.

Убицу одмах затворе и узму га на испит; он је све признао, па и то да је убиство учинио са предумишљајем те да је четири дана вријебао Димитријевића. Повод му је, рече, био што је Димитријевић у „Бранику“ написао биљешку, која је нагрдила образ његове жене Милице рођ. Милетићеве.“

МИША ДИМИТРИЈЕВИЋ

Ма што то би, људи, ако Бога знате? Је ли жица брзојавка, та про-

Па е каквим патосом, с каквом насладом он чита пјесме!

И он пјева непрестано. Почео је пјевати у најранијој младости својој, па пјева и данас, гдје му је мрна коса већ бијељети почела, и гдје му унучац кољена обгрљавају.

И ова малена збирка обухвата вријеме од пуних 30 година, од г. 1858, па све до 1888. Најранија у њој забиљжена пјесма је од 15. маја 1858. из много ранијег времена, него што је млади Књаз црногорски престо заузео.

И овом приликом морамо напоменути, што смо већ једанпут рекли, да нам је жао, што књиге Књаза Николе нијесу пред мет књижарске трговине. И ова књига не може се у књижари добити. И нама ју је један пријатељ, који је до ње срећно дошао, само позајмио, да ју разгледамо. *) А ми ту прилику радо употребљујемо, да и нашу публику њоме упознамо.

Двије три пјесме из ње саопштићемо нашој публици и у цјелости.

Ево их:

Звоно цетињског манастира!

На сред поља, у сред горе,
Кад твој чојек чује звек,
Очи небу дигне горе,
Свом грјеху тражи гљек.

На кољена земљи пане:
„Помози ми Боже мој!“
Склопи руке и удахне: —
„Мло Творче, јасам твој!“

Када свети твој глас чуји,
Он св едочи Бога двор,
Ђе: „Господи, помози ми!“
Српске ђеце пјева хор.

*) Послата је одма писцу, но га није живио вазвела, Ур.

Звоно, звоно, мило звоно,
Срб има је то олтар;
За њ се рјече крви проли,
То је Христа Бога дар!

И кроз ваздух и облаке
Твој ник с' ори слатки јек
И повдрала све јунаке,
Којима се дини њек:

Караборћа и Данила...
И кажи им звоно хој!
Да је већа турска сила,
Срушиће је народ мој! — 1859.

* * *

Као што се види мотив је овој пјесми религиозни осјећај.

Врло је њежна и пјесма, што је Књаз својој дјечи пјева. Ево и ње:

Пјевао сам...

Пјевао сам пјесме моје
Над пучином синга мора:
Пјевао сам и плакао
Ув шапташе од извора:

У градове и дворове,
Пјесме су се моје виле,
И на грудма гваданица
Прикривене тајно биле.

Пјевао сам ружино зорп,
И заходу, сјајном бају,
И младести и славују,
И Припреву милом крају.

Војевања и путова
Предмет моје пјесме биле,
Грмљавине ноћи тавне,
Спани вјетри, страшне кише.

Пјевао сам и цвијезју,
Вино коље, — мушка крила,
Љубав ми се по жидима
Лире моје често вила.

Свашта сам се наћевао,
А јолт пјесму ову шће,

Док Бог хоће, њему слава,
Срећа моја на огниште.

Гнијезде је моје крсно
И пуано Богу хвала:
Грлица га моја вије,
Која ми је ђецу дала.

Здраво мала моја пилад,
Даставине и орлини!
Здраво моја мила ђецо!
Здраво кћери и ђетани!

Здраво милај мој свјете!
Здраво главе пуње наде!
Здраво рају мог живота
Среће пуван и настаде!

На аманет Богу да сте;
Прво њему угодили:
Отаџбини Црној Гори,
Боже, вавда срећни биле.

1889.

Да саопштимо сада и једну патријотску, у којој Књаз из туђег краја поздравља своју земљу. Ево је:

Домовини.

Пјева' сам ти домовино,
Твојих гора с врх висина,
Пјева' сам ти у пољима,
Пјева' сам ти са урвина.

Пјева' сам ти у храмове
И под ведро небо твоје,
Остар ти је осјештани
Свуђе вјерно срце моје.

Пјева' сам ти у даљини,
И од жеље сузе зно,
И за тобом венуо сам
А тобом се поносио.

Пјева' сам та у Хофбургу,
Зигском дворцу и Кремлину
И Богу се тво молио
За срећу ти, величану.

Сравниња' ти сиромаштво
И богатства ту што сјају, —
Ја сам волиј на твој камен
Но у самом бити рају.

Гледао сам туђа добра
И у раскош је сјет живни,
И помишља' њемаштину
Соколова твојих сила;

Па и тада пјева' сам ти,
Пуи заноса, вемљо моја!
Ријетка је наша фала
Сиротина љута твоја.

Јер млетачко сузо алато
Пућено ти по сто пута,
Са гордијем са презрењем
Одбија ти рука крута.

Цариграда и Султана
Мој си скоро преживио,
Бити мих дивљи, домовино,
Најнише си ти сломила.

Од иједа и бијеса
Марков лав је на те режа'
И напада, ал' од тебе
С подвртијем репом бјежа'.

Па како ти пјеват не љу
Са најдалег свјета краја?
Љепца си ми и милаја
Од божјајег самог раја!

У Паризу 20. јулија 1883.

* * *

Сви могући, дакле, осјећаји потресају душу Књаза пјесника; и религиозни, и породични и родољубиви.

Србима мора пуно на штјеху служити, да имају једног српског владоца, који књигу и пјесму оволико цијени, да се у доконим часовима најрадије њоме бави.

М. Д.—ћ.

(„Браник“.)

(Сликари без руку.) У Дирену, у имућној земљодјелској породици, родно се 1851 године Адам Сипен, без руку. Из маленог дјетињства показао је ванредно душевно развиће. Као младш у школи се васпитао одвећ добро и ако је своје писмене задатке морао писати ногама. Цртањем бавио се на особити начин, и у тој умјетности показао је ванредног дара. Од двадесете године припадао је Сипен Диселдорфској академији и бројао се међу ученицима професора Ретинга. Изврсна слика једне дане упознала га је са публиком и створила му је име вриједног портрет сличара. У његовим научним ескурсијама, копирао је Сипен неколико Рембрантових дјела и у томе се показао савршен сликар. Умјетник може ходити као и сваки. Ипак дуго ходање непријатно је његовим одвећ еластично пригибљивим ногама. За то служи се Сипен вазда нарочито за њега припреманим малим колима. Све што обично људи раде рукама то Сипен без ичије помоћи свршава претима својих ногу.

Други сликар који своју умјетност ногама извршује, то је Карло Фели, рођен у Бружу, 1830 године. Он је у Антверпенској академији сликарства своје науке свршио. Од 25 година припада овој академији, близу које и свој сликарски ателије има. Он није само поштован што вјешто умјетничка дјела чувенијех сликара копира, него дугим низом добро израђенијех оригиналнијех слика сам је себе са свијетом упознао. Ако га видиш у његовој радионици не приказује се сакат човек, него као најздравија фигура, и у прав се зачудиш докле може људска енергија допритијети. Сликар Фели ради све без ичије припомоћи. Не само што једе и пије, него претима својом ногу сам себе обрива. Интересантно је виђети како умјетник плету и кичицу ногама држи. Сједне на одвећ ниску столицу, притисне палету глатом лијево ноге, прекрсти оба глата и слика. Носи бјечве до прстију од нога, а прсти су му добро развијени и еластично пригибљиви. Карло Фели висока је стаса.

(Погођач мисли.) Пишу из Лондона: „Треба виђети за вјеровати“. Овако се закључује извјештај о једној престави у Лондонском „Централхалу“, коју је давао прегл. многобројним гледаоцима погођач мисли, Др. Онофров — Рус. Иначе од његовијех преходника, не долази Онофров у дотицај са особама чије мисли хоће да погоди, него везаним очима пред њима стоји. Не само што погођа бројеве написане, него је рјешено одвећ мучну задају. Особа која је пред њим стајала помисли, да из шале своје сусједу шешир узме и другога га на главу метне. Погођач последије два минута забуне, везаним очима, погодио је ту мисао и назначи особу са којом се ова шала хтјела чиниети.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Тужним срцем и учивијеном душом јављам свијема сродницима, пријатељима и познаницима, да ми је неумитна смрт немилостивом косом својим лицем на Божић покосила мог драгог и јединог синчића Станка, те ми зајим неоста мучног у кућу. Ова моја нигда непробољива рана нашла је одива и, колико је могуће, утјехе, код мојијех сродника, пријатеља и честитог цетињског грађанства са многобројнијем учествовањем при сироводу, зато овим путем изражујем свијема најсрдачнију благодарност.

Цетиње, 28 децембра 1889.

Нво Божов Мартиновић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

У КЊ. ЦРН. ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ ИЗАШЛА ЈЕ

ПРОСВЈЕТА

СВЕСКА XII. (ПОТОЊА ОД ОВ. ГОД.)

са овим садржајем:

- 1) Поздрав о Божићу митрополита Митрофана.
- 2) Наредба Министра Просвјете о проповиједима изван цркве.
- 3) Наредба Министра Просвјете о предавању словенског буквара.
- 4) Извјештаји ревизора.
- 5) Службене вијести.
- 6) Седам тајна новог завјета. Од М. М.
- 7) О пасиру Христовој цркве. Од јеромонаха Симеона Поповића.
- 8) Чудеса Пресвете Богородице. Од Дионисија Минковића.
- 9) Освећење цркве на Андријевици.
- 10) Одговори из пастирске праксе.
- 11) Извјештај о Женском Институту на Цетињу.
- 12) У молитви снас. Пјесма Р. Црногорца.

„Новое Время“.

пристала (Овако је било прије нашег брзојава) Предејдник франциске републике и Карно, разговарајући се отрагу неколико дана о рату, рекао је: „Рат је немогућан за све и свакога, за мог се многодишњег предејдничтва очување мира, биће ми идеал. Нико у погледу на рат неће рећи прву ријеч француска на жалост неможе“.

— У Шабенику, у Далмацији, појавила се инфлуенца на ратном броду Шварце мбергервиће усатрону. Ово стотине је мртвара побједило.

— У Задру и у околиним задарским селима многи болују од инфлуенце. У Сплету има их преко двије хиљаде болесних. Наш котарски извјештач јавља нам да се и у Котару ова заразна болест појавила, али срећом, у свијем споменутијем мјестима, досад је болест сасвим блага.

Књижевност.

Невен. чика Јовини Лист. доноси у своме двадестрећем броју за 1889. овај садржај: 1. Мрављи лав (Mughelevo formigias), (са сликом). — 2. Астрономски сан. — 3. Нашим младим цртачима за предизавање на табли, (слика). — 4. Ласица. (Свршетак). — 5. Поздрав другу у даљини. Пјесма од Драг. К—ћ. б. — Дом „Друштва св. Саве“ у Биограду, (слика). — Мали црташци Драгољуба С. Бркића. — 7. Сепка, пјесма (са сликом). — 8. Из школе — 9. Приказ. Пјесма од б. (са сликом). — 10. У шими и о шуми. (Наставак). — 11. Захвалност од Ј. Милаковић. Пјесма. — 12. Даштана. — 13. Ријешене даштана. — 14. Пина поштица. — 15. Новије књиге и спискови. — 16. Одговори администрације „Невена“.

Рукониси и све што се тиче уредничтва, шаље се на адресу: Dr. Jovan Jovanović Kamenica Srijem (Syrmien) — „Невен“ Чика Јовини лист излази двапут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 6 динара или 2 ф. 50 новч. на пола године, и шаљу се на адресу: Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Хришћански вјесник. Часопис духовни за хришћанску науку и црквену књижевност издаваоци и одговорни уредник: Алекса Илић, протојереј и предејдник у пензији XII свеска. Децембар. Година XI.

Садржај: 1. О положају про. капелана 2. Из црквеног свијета — црква и држава 3. Дутер и Реформација дружења Краљев. Србије у Цишу 5. Примједбе на пројект закона о црквеним властима православног источне вјере у Краљевини Србији 6. Свештеничко удружење 7. Одговор „Цркв. Гласнику“, на библиографију и критику 8. У добри час 9. Разне вијести 10. Некролог.

У Биограду нова парча штампара д. Димитријевића — јеленска узница бр. 1. 1889.

Старинар Српског археолошког друштва година VI. — Књига 3.

Садржај: 1. Везени епитрахил од године 1528. Од М. Валтровића. 2. Стара црква у Штрпцима. Од Мијајила Ристића и М. Валтровића. 3. Срећна чаша. Сахлак. Од М. Валтровића. 4. Сналиште та Ваљичком брду. Од Милована Ружичића и М. Валтровића. 5. Геме у биотралском музеју. Од М. Валтровића. 6. Разне вијести. Од М. В., са три таблице.

У Биограду краљевско-српска држава штампарија 1889.

ЧИТУЉА.

У 58-ој години заслужног живота, у Ментони у Француској умрло је на 12 децембра **Сергиј Петровић Боткин**. Русија је смрћу његовом претрпила тежак губитак, јер је са Боткином нестало најзнаменитијег љекара и код народне величине велике Русије. Читаве десетине година његово име бјеше окићено словама и уживаше најсрдачније симпатије руског друштва. За његово име било је увјек везано по његово више, но што обично имају сва имена знаменитијех љекара.

У Боткину је видно сваки Рус и руску славу; он је собом почео нову периоду у историји руске медицине, периоду ослобођења од немачке медицине, периоду њеног самосталног и чврстог напредовања у Русији. За то је требао човек не само са знањем но и човек великог умјетничког дара. То знање и тај дар у најопширнијем смислу имао је Боткин, његово је име стајало у редовима с именима најзнаменитијех љекара у Јевропи, а у Русији је постао централна свјетлост медицинске праксе. И ово свјетило медицинске науке угасило се за навјек.

пашћује. Свјесни народи ће навјек само оне његовати, а ове штетне уклањати и гонити. Има и у нас један „обичај“, о коме ће сваки разумни Црногорац признати, да није ни лијеп, а још мање користан и добар, но да је уапштину рђав. штетан и грдан: То је пуцање из мале пушке, из „левора“, то је шемлучење на бадње вече и на Божић, на и другијем свечаним приликама.

Познато је да се већ више пута десила несрећа због тога, те је бивало и мртвих глава. Државна власт, не хотећи укинати на пријечај један обичај, наредила је да се чини шемлук само са хор-финицима, још ради више сигурности да се гађа на више. Но ко ће завривати у сваку пушчану цијев, па још у очи пуцања, коли мјерити правац руке! — Тако се и ово бадње вече десно један случај, који у мало да нам није образ оштетно.

Као што чујемо, државна је власт наумила сасвим забрањити досадашње пуцкарање на Божић, те ће се тај обичај замијенити другим, безопасним, било метком из топа, као што бива у дворске свечаности, или другим којим начином.

Мали гласник.

У Бразилији влада анархија. Пред римо католички Божић била је престоница Рио де Хајнеро поприште војничке побуне. Побунице се офицери, који се преварише у надању. Фонака је отишао у касарну Регеев, дје га дочекаше пуцњавом из пушчака и ранише. Тада побуњенике нападе геерда, коју је образовао Фонака и угуши побуну. Пало је неколико стотина мртвих и рањених.

У провинцијама влада прави метеж. Провинција Парабибад-Норте прогласила се независном републиком. Земља је пуна разбојника, а путеви нијесу никад били несигурнији од сада.

У провинцији Гогазу, воју једне разбојничке чете, Нунеса, прогласише његови другови за краља бразилијанског, те он фактично и влада том провинциом.

У престолници бразилијанској, истинна влада мир, али се на силу бајунета издржава. У опште мисле, да је грађански рат неизбежан.

— Извјештај државне касе у Инглешкој изнаша за годину 1889 годину приход од 88,963,595 штерлинских лира према 90,173,416 штерлинга у год. 1888 ој.

— Неки незнани добротвор у Лондону поконио је лондонској болници 100,000 штерлинга да се оснује санаториј за реконвалесценте из лондонск јех болница.

— Султан поконио је граду Алепу три длаке из браде свеца мучамеда. У свијем градовима, гдје је пролазио носилац тога скупоцијеног дара, примио га је народ великим почастима. У граду Алепу, дочекаше носиоца генерални гуверниер са свијем властима и многим грађанством са највећим усхићењем.

— Лондонски листови доносе сенсационалне вијести о големом ширењу инфлуенце по цијелојев европском континенту.

— На 20 о. м. у Биограду одложене су сједнице ванредне народне скупштине, због божићнијех празника. Скупштина ће се састати на 25 јануара идуће године.

— О Критском питању, грчки министар Трикупис неће за сад предузимати никакву дипломатску акцију. Трикупис је извјештен да се за Критуане заузео код Султана инглески посланик у Цариграду, а на та се, да ће инглески посланик испословати, да Султан ираду промјени. Ако инглески посланик не успије, онда ће грчка влада послати протест свим великим силама.

— У Цирику — Швајцарској — на 20 о. м. изгорјело је позориште. Ватра се појавила у 10 часова у вечер у фојеру неопрезношћу двију послужитељица. Изгорјеле су све декорације. Од публике није нико пострадао, и ако је у то доба била престава. Кад је позоришни редатељ за пожар дознао, јавио је одма са позорнице публици, да се престава мора прекинути, јер је један глумца нагло обољео. Публика се је редовитим мирним начином из позоришта разишла.

— Рајгерово агенција“ из Лондона јавља да није истинита вијест, да је размирица између Португала и Инглеске, принудила инглеску владу, да нареди прикупљање ескадре код Гибралтара. Нијесу истинити ни гласови, да је постигнути споразум између Инглеске и тројног савеза, за предузимање заједничке поморске демонстрације. Португалски посланик у Лондону, Анги, предао је лорду Солсберију одговор португалске владе на пошљедњу ноту инглеског кабинета. Пронесе се гласови да је Португалска тражила да се цијела одгоди, док лисабонска влада не добије извјештаје од мајора Сервиа Пинте, нашога је Инглеска

Други дописник пише П. Лојду:

„Полемика између убице Томића и убијеног Димитријевића врзла се већ по давно око политичкога карактера Томићева, који њекад у Бечу бјеше социјалиста и, са њеким Радовановићем, на злом гласу у бечки српских љака, но јадавак је радио у редакцији полуслужбене „Трибине“ Скрејшовскове. Кад је дошао у Угарску, почео је као жестоки непријатељ Милетићев, но ипак је узео за жену његову шћер, да дође до „Заставе“, којој власник бјеше Милетић. Димитријевић је имао у рукама једну тугаљиву кореспонденцију и објавио је то у „Бранику“. Томић је порицао да има то писмо, но кад му очевидци доказаше да зајиста има, он прегну те уби Димитријевића“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње. 31 децембра.

(Долазак.) У прошлу неђељу, на бадњи вече, дошла је на Цетиње Њена Свјетлост Књагиња Зорка А. Карађорђевића, са Кнежевићима Ђорђем и Александром и Кнегињцом Јеленом. Мило нам је што можемо јавити Цетињанима, да Њ. Свјетлост Књаз Петар А. Карађорђевић са свијетлом породицом остаје преко зиме међу нама.

Духовне проповиједи изван цркве.) Јуче, у неђељу 31. ов. м., иза службе Божије, држао је у просторијама гимназије ученик III. рачеда Богосл. Учитељ. Школе, Божо Вујошевић, бесједу: „О раду и трудољубљу“, а Радован Врачар критиковаше бесједу Бошка Петровића од претпрошле неђеље. Апостол објашњаваше Илија Ђурашковић, а јеванђеље Јазар Перовић.

(Наименовање.) Његово Височанство Господар и Књаз изволио је рижешити да се у Трсту оснује генерални консулат књ. црногорски и поставити за њен. консула тамошњег трговца Г. Душана Ристића.

(Погреб Митра Пламенца.) У 6 ура из јутра, на Шћенан-дан 27 децембра, кренуло је друштво одабраних грађана цетињских, да одаду „пошљедњеје цјелованије“ своје никад незаборављеном другу и пријатељу покојном Митру Пламенцу. Између осталих чланова друштва били су: г. г. Марко Вукотић, Божо Новаковић, Павле Ровински, Митар Бакић, Нико Татар и др. У 7^{1/2} ура друштво је већ било на Ријеци, ту се одмах укрцало у спремну лађу и упутило се пут Вири, гдје је пристјело у 11 ура пред подне, а одатле кренуло мјесту рођења покојникова Бољенићима. На уру по подне био је погреб, при ком су чинодјествовали 6 свештеника црмничких. Над покојником било се стекло мноштво народа из црмничке и приморске нахије. Нема ријечи с којима би се описала жалост за вријеме погребна, послје којег је друштво мало отпочинуло у кући једног рођака покојног Митра, одакле се упути к Виру, а одатле у истој лађи присије на Ријеку у 7 ура у вече, а на Цетиње у пола ноћи.

(Један грдан обичај.) Народни обичаји, народно благо, folklore, то је лијена ствар, то је благослов божи, то је изобиље, тако изобиље, да се већ и величанство нове науке пред њим поконило, те је сад влада народног обичаја начелно призната не само у антропологији и етнологији, но и у другијем наукама, наиме у правнијем подавно. Та није ли и наш „Општи Имовински Законик“, тај кристал најновије правне науке с којим се Црна Гора заправо поноси, зар није и он постао под знамењем и владом тога начела! Народ који храпи и пази своје обичаје, биће вазда напредан и браниће се лакше од сваке туђе навале. Народ који своје обичаје напушта и заборавља, напушта и заборавља сам себе.

Но имају свакојаки обичаји. Имају, по прилици у сваког народа и краја, добри и рђави, корисни и штетни, лијепи и грдни обичаји. Једнијем се народ помаже, развија и унапређује, а другијем се штети, уназађује и упро-

- 13) Двије одлуке Св. Синода Руског.
- 14) Неки непријатељи наших усјева. Од Ф. Јерговића.
- 15) Критика од Ф. Ј.
- 16) Старине. Од Ф. Радичевића.
- 17) Личне вијести.
- 18) Позив на претплату.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Пријатељи лијене, поучне и корисне књиге, пријатељи народног напретка, позивају ме са свију страна, да обнови и продужим моје дјеловање на унапређењу пољске привреде и њених многостручних органака, јединих извора, из којих наш народ сав материјал за свој опстанак, свој напредак и своје благостање црпи.

Радо се одзивам том племенитом позиву, надајући се уједно, да ћу у том предузећу у народу поднору и одзива наћи, и ја се ево рјешавам, да од 1. Јануара 1890. године одлучим издати

„ДОМАЋИНА“.

„Домаћина“ ће свакој кући, сваком домаћину, домаћиници и домаћима од користи бити; ако је икоме, то је заиста нама та нав лист нуждан.

Као познат пољопривредни писац и практичар од 30 година на овамо, снабдевен дугим и многостраним искуством, а поред свега тога подпомогнут још нашим и страним стручњацима, тврдо се уздам, да ћу са „Домаћиницом“ подићи циљне одговори, држећи се чисто практичног правца, а писаћу о свему ономе, што сам или сам собом искусио и опробао, или су опробали и искусили признати људи, на чију се ријеч и поуку ослањати можемо. Такви ће људи моји сарадници бити.

„Домаћина“ ће бити добар и поуздан учитељ сваком српском домаћину, домаћиници и домаћима, и поучаваће их у чисто практичној ријечи у обдјеловању поља и пољских усјева; познаваћу и њезиног свеколиког поврћа и цвијећа; подизаћу и њези здраве и болесне стоке, пчеле, свилубе пернате живине и свима домаћим корисним вјештинама и потребама, тако, да ће сваки, без разлике стања и положаја, на био он земљорадник, занатлија, чиновник или трговац, наћи у „Домаћиници“ преко године велику виту поука и корисне забаве.

„Домаћина“ ће доносити врло фине слике, у сваком броју бар по двије, у цијели, да оно, о чему пише, са сликама боље и очигледније објасни. Осим тога доносиће и додатке у живим бојама од воћа, поврћа, стоке, пернате живине и т. д. Таквих додатака биће најмање два преко године; дакле, „Домаћина“ ће бити у подупом смислу илустриран лист. Што више предплатника буде, тим ће и више овакових додатака бити. Све ће зависити од одзива, ког „Домаћина“ у народа нашао буде.

„Домаћина“ ће излазити сваког 10. и 25. у мјесецу, богато илустриран, на читавом табаку.

Цијену сам тако малену одредио, да се и најсиромашнији писмен Србин на „Домаћина“ претплатити може.

Преплата износи:
за Србију на годину 4 динара
„ 1/2 године 2 „
за Аустро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору на годину 2 ф. 50 и.
на 1/2 године 1 ф. 25 „
Скупљачима дајем за њихов труд ове награде:

1. Ко скупи 10 претплатника, добиће „Домаћина“ бесплатно.

2. Ко скупи 15 претплатника, добиће осим „Домаћина“, још и дивну књигу „Јагода“ са 68 слика.

3. Ко скупи 20 претплатника, тај ће добити „Домаћина“ и књиге „Јагода“ и „Повртар“.

На и годишње претплатнике „Домаћиново“ нећемо да заборавимо. Тако ће годишњи предплатници добити лијену књигу „Повртар“, или кратки упутци при гајењу разнога поврћа, са мноштвом слика. Ова ће се књижца штампати изкључно само за „Домаћиново“ претплатнике.

Предплату треба слати:
из Србије:

Уредништву „Домаћина“
Милетина улица 8.
Биоград,

из Аустро-Угарске, Босне, Херцеговине и Црне Горе:

Госп. Арси Пајевићу штампари
Нови Сад.

Предплатници из Аустро-Угарске и т. д. нека се за недобивене бројеве и за све друго обраћају г. Арси, јер ће им се лист из Новог Сада шиљати.

Први број изаћиће 10. Јануара 1890. Умољавам моје личне пријатеље, мо-

је бивше ђаке с ове и с оне стране Саве и Дунава, а нарочито молим господу учи теље и свештенике, да овај лист својеки прихвате, да се својеки око скупљања предплатника заузму и овом лијеном и корисном листу опстанак осигурају.

6. Децембра 1889. године
Биоград и Нови Сад.

издавалац и уредник
„Домаћина“
Др. ЂОРЂЕ РАДИЋ,
управник „ратарске школе“
у пензији.

ОБЈАВА.

Број 1148

Министарство Финанције даваће се на лиценцију на дан 15-га фебруара 1890.

Контрат ће се дати ономе, који се за најнижу цијену обвезе набављати из иностранства морске соли, добре врсте, прегодишне — по мостри која се налази у канцеларији Министарства Финанције, — и предавати је у државне магацине: на Плавницу, Ријеку и Вир.

Контрат ће се учињети за осам милиона килограма (да се предају у течају времена које ће означит при лиценцији канцеларија Финанције) — у три до четири године од прилике.

Влада књажевска тражиће од подузимача, 1000 наполеона кауције, у готовом новцу, или шест стотина хиљада килограма соли као депозита у магазин. —

Они, који би жељели лиценцирати морају се на горе означени дан пријавити у канцеларији министарства Финанције, гдје ће се држати лиценција.

Цетиње, 15. Децембра 1889. године.

Канцеларија
Министарства Финанције.

ИСПРАВКА.

Главније штампарске погрешке у Листку (52) бр. „Гласа Црногораца“: У трећем ступцу, у десетом ретку мјесто на грађена читај на грђена; у истом ступцу, у 24-ом и 25-ом ретку, мјесто она читај онда; у истом ступцу, иза стиха Kad већера онда негиба долазе ова два стиха: Koliko je jada tugo vala. — Toliko je dobre sreće bila. Вељко Радојевић.

НОВЕ КЊИГЕ.

- Житије с. Ђорђија и с. Параскеве новч. 20.
- Живот и дјела св. Николе са сликом. 20.
- Живот св. Јована Брститеља са сл. 25.
- Вечње Радовање 1—5 броја, за ђецу 50.
- Једна сребља. Роман Жила Верна. — 85.
- Вила. За забаву ђеце. — — 15.
- Аладиш. Слике и јесме за ђecu. — 15.
- Моја дуга. Слике и јесме за ђecu. — 15.
- Како се жени. Правила за младожење 30.
- Како се удаје. Правила за удаваче. 30.
- У рђаву друштво. Од Влад. Короленка 65.
- Поправка доктора Осокина. — — 25.
- Неалтиран. Пр. из галиц. рус. живота 70.
- Заштита нерве. Од Захарова. — — 30.
- С брда и с доли. Новела Ожешкове. 65.
- Кнезови. Од кнеза Голицина. — — 35.
- Вјереник. Од кнеза Голицина. — — 30.
- Нестанни мачићи. За ђecu. — — 15.

Позоришна Дјела:

- Лажов и лажих. Од М. Петровића. 20.
- Од попа до ковача. С руског од М. П. 20.
- Његова, пријевод јесема. — — 20.
- Добротворно жеп. друштво. Од Љ. Л. 25.
- Жења. Од М. Петровића. — — 20.
- Посједа растанка. Од М. П. — — 20.

- Спањена писма. Од М. П. — — 20.
- На морском брегу. Од М. П. — — 20.
- Собењак. Од М. П. — — 25.
- Познати сс. Од М. П. — — 20.
- Она је даровита. Од М. П. — — 20.
- Страх од радости. Од М. П. — — 20.
- Заборављена думбрела. Од М. П. — 20.
- Клин клином. Од М. П. — — 25.
- Све сестрине мишунце. Од М. П. 20.
- За чашичу. Од М. Петровића. — — 20.
- Жењска влада, вавела игра од Љ. Л. 25.
- Љубоморна жена. Од Ив. Мартинов. 20.

Цетиње, 30 децембра 1889.

К Њ И Ж А Р А
М. Л. ИВАНИШЕВИЋА

ДУШАН

ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА
од Милоша Цвијетића

Изашла је у Биограду овај мјесеца и већ је стигла у подштитну књижару да се може купити за Ф. Л. д. В. (Дивни и величанствени разговор Божићних празника.) —

Цетиње 23 децембра

Књижара М. Иванишевића.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

„ПРОСВЈЕТА“

ЛИСТ ЗА ЦРКВУ И ШКОЛУ,

који издаје књ. при. Министарство Просвјете и Цркв. Дјела, излазиће и у год. 1890 истим редом и начином.

Позивају се дакле сви, који су је ради држати у г. 1890, нарочито пак наши свештеници и учитељи, да се за времена с претплатом пријаве.

Претплатна јој је цијена:

- у Црној Гори на годину: 2 фор.
- „ „ „ „ по године 1 „
- изван Црне Горе „ годину: 3 „
- „ „ „ „ четир мјесеца 1 „

Претплата се шаље или управо: уредништву „Просвјете“ на Цетиње (у писму наплаћеном до Цетиња), или на г. Петра Рамадановића у Котор (с означењем да је за „Просвјету“).

За Србију прима претплату књижарница Валожића у Биограду.

За Русију прима претплату књижарница Крунослава Јурјевића Геруца у Петрограду (Невскій, 74).

Умољавају се п. н. Господа свештеници и учитељи да се потруде око распростирања овога листа, и око скупљања претплате.

Цетиње, 30. Децембра 1889.

Уредништво „Просвјете“.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Дванајестом свеском **Нова Зета** завршује прву годину свога живота. Кад се сјетимо, да су сви почетци мучни, онда морамо бити задовољни и ми и наши читаоци са првом годином овога листа.

Ми морамо признати, да се нијесмо надали толикоме одзиву у народу српском. Ми смо први број печатали у 300 истисања; али смо ома морали к овнијема још 4 стотине печатати; и ми данас већ немамо него само по који истисак од појединијех свезака. Дакле што се тиче читалачке публике српске како у држави нашој тако изван државе, ми морамо бити задовољни.

Али морамо такође признати, да смо се надали бољему одзиву међу познатијем српским књижевницима. У лањском позиву на претплату изравили смо особито паду: „да ће „Н. Зета“ у Поморје шиљати по који прилог кад и кад и наши књижевници из Подунавља, што би „Н. Зета“ радо доносила баш ради веће српске узјамности и јединства књижевнога;“ — и ми се не можемо пофалити помоћу са те стране.

Мјесто познатијех имена међу сарадницима Н. Зете налазе се имена са свијем повијех у књижевности; а то је баш и био главни задатак овога листа. Да отвори књижевно поље и на овнијем крајевима Српства, на да ту изазиве нове силе, да се вјежбају и на озбиљнији рад спремају. И с те стране ми можемо бити задовољни.

Па и наши читаоци ка да су с Н. „Зетом“ до сад задовољни; а радчемо, да их задовољимо и током друге године, те их уљудно позиваемо, да поповне претплату на вријеме, да се знамо владати, у колико истисања да штампаво прву свеску.

У исто доба молимо пријатеље Н. Зете, да у својој околини настоје прибавити јој по којег новог претплатника; јер кад би се повисило број тим би се и важност листа повисила.

„Нова Зета“ ће излазити у мјесечнијем свезакма као и до сада, а цијена јој такође нестаје:

- За државу на цијелу годину ф. 2.
- Изван државе „ „ ф. 3.

Новци из државе нека се упућују Уредништву; из Србије књижарници Ив. Валожића у Биограду; а из свијех осталијех крајева г. Перу Рамадановићу, приог. књаж. агенту у Котору.

Молимо све српске и хрватске листове, да овај позив прештапају.

Цетиње 15 Децембра 1889.

Уредништво „Н. Зете“.